

Vietnam

18 – 30 maart 2023

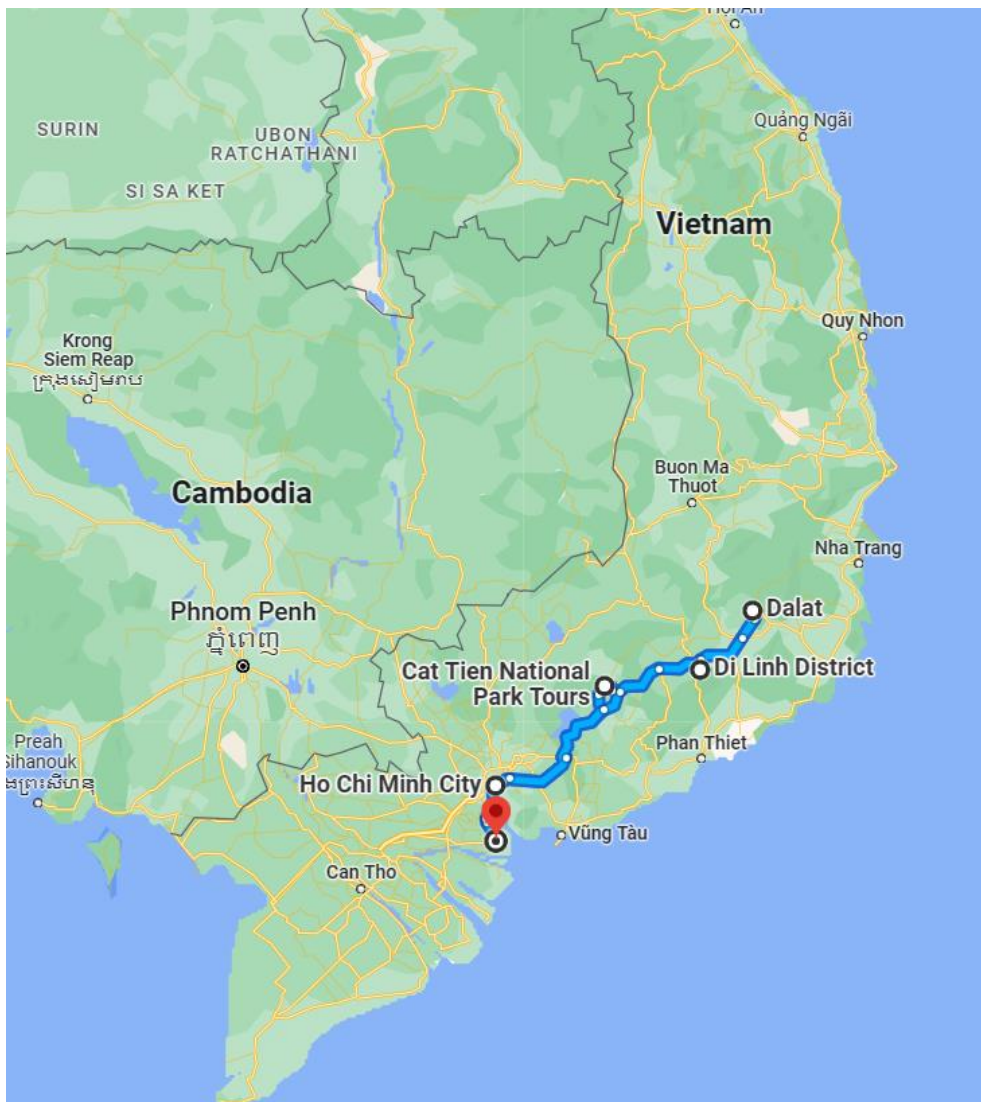
**BIRDING
BREAKS**

www.birdingbreaks.nl

Vincent van der Spek

Inleiding

Vietnam is *hot and happening* onder vogelaars en dat is niet voor niets. Het socialistische bewind van opende pas in de jaren negentig de deuren voor toerisme. Kort daarna werden door pionierende vogelaars geweldige ornithologische ontdekkingen gedaan. Opvallende, uitgestorven gewaande soorten werden herontdekt en spectaculaire nieuwe soorten voor de wetenschap beschreven. In het warme zuiden van Vietnam ligt Cát Tiên, het laatste aaneengesloten laaglandregenwoud van het land, met alle diversiteit in flora en fauna die daarbij hoort. Het gebied beslaat ongeveer 75.000 hectare (ruim 20 keer de Amsterdamse Waterleidingduinen) waarvan alleen de randen bezocht kunnen worden. Het prettig koelere berggebied rondom de stad Đà Lạt biedt een heel andere avifauna en is door de geïsoleerde ligging een epicentrum voor endemische (onder)soorten. Langs de kust tenslotte liggen mangroven en moddervlakten die weer heel andere soorten herbergen, met bijzondere steltlopers en aan mangroven gebonden zangvogels. Vietnamezen zijn veelal vriendelijk en behulpzaam. Ze zijn doorgaans (prettig) duidelijk en recht door zee zijn. En er wordt regelmatig gelachen. Zowel ironische grappen als fysieke humor zijn populair: wat werd er gelachen toen ondergetekende ezel zijn hoofd tweemaal stootte tegen een balk die niet op westerse hoogte was aangelegd... En niet onbelangrijk op reis: het eten is goed. De *spring rolls* (loempia's) vonden ook dit jaar weer gretig aftrek! Vietnam is een echt koffieland - een enorme bonus voor ons cafeïneverslaafde volk. Geen oplosrommel, geen plenzen melk en vele lepels suiker, geen kruiden erin... nee, echte, goede koffie. Met broodjes voor het ontbijt, een overblijfsel van voormalige Franse overheersing. Al met al geen wonder dat de tweede reis van Birding Breaks naar het land wederom was volgeboekt.

Figuur 1. Vogelloccaties en afgelegde route tijdens de vogelreis naar Vietnam in 2023.

Hoogtepunten in 2023

Het was een endemenfeest, met Black-crowned Fulvetta, Grey-crowned Crocias, Collared Laughingthrush en Vietnamese Greenfinch als soorten die alleen in Vietnam voorkomen. Daarnaast zagen we liefst 21 bijna-endemen, waaronder zeer beperkt verspreide als Germain's Peacock-pheasant, Bar-bellied en Blue-rumped Pitta, Black-hooded Laughingthrush, Vietnamese Cutia en Yellow-billed Nuthatch. Ook zagen we nog eens 21 ondersoorten die endemisch zijn voor de regio, of alleen op het Đà Lạt plateau voorkomen. Sommige daarvan, zoals Plain Minla, Grey-crowned Bushtit en Dalat Shrike-Babbler worden soms als aparte soort beschouwd. Wijder verspreide goede soorten waren onder andere Groene Pauw, Siamese Fireback, Blyth's Frogmouth, Chinese Egret, White-faced Plover, Malaysian Plover, Nordmann's Greenshank, Black-tailed Gull, Spot-bellied Eagle Owl, Banded Kingfisher, Collared Falconet en vijf soorten broadbills. We determineerden 14 soorten zoogdieren (excl. onbekende vleermuizen), waaronder de zeldzame en bedreigde primaten Yellow-cheeked Gibbon en Black-shanked Douc, en een koningscobra was bijzonder.

Figuur 2. Vogelen in Cát Tiên, 20 maart 2023.

Van dag tot dag

Dag 1 – 18 maart 2023 Amsterdam – Hò Chí Minh

Het is heerlijk rustig op Schiphol, dus het vertrek na de kennismaking verloopt soepel. Sommigen kennen elkaar al van eerdere reizen. De overstap in Parijs is spannend krap, maar we halen het. En zelfs onze bagage is mee – dat is wel eens anders in Parijs.

Dag 2 – 19 maart 2023 Hò Chí Minh - Cát Tiên

In de ochtend arriveren we in Hò Chí Minh. Voorheen (en nu vaak ook nog) werd de stad Saigon genoemd, maar zijn na zijn dood kreeg de stad de naam van deze vrijheidsstrijder en politicus. Met negen miljoen inwoners is dit weliswaar de grootste stad van het land, maar het noordelijke Hanoi is de hoofdstad. Zo'n beetje als in Nederland dus: niet het zeer belangrijke Den Haag, maar *Circus Amsterdam* is de hoofdstad (maar misschien ben ik niet helemaal objectief in deze). Na de kennismaking met onze lokale gids Minh gaan we snel op pad richting het laaglandregenwoud van Cát Tiên. Minh is als coauteur van het uitstekende vogelboek niet alleen een puike gids met veel kennis, hij blijkt ook zeer *beminnelijk* (onbedoelde woordspeling), goed georganiseerd en geestig bovendien. Onderweg zien we de eerste algemene vogelsoorten en rond de lunch komen we aan in Cát Tiên. Met het pontje steken we de rivier over. Nadat we in onze bungalows zijn geïnstalleerd, waar we liefst vier nachten blijven, de eerste lunch achter de kiezen hebben en voor sommigen een korte jetlagsiësta, beginnen met waarvoor we zijn gekomen: vogelen! We worden begroet door een troep van de schitterende, maar bedreigde Yellow-cheeked Gibbons, die ons met hun haast futuristische geluiden dagelijks begeleiden. Met Angeline hebben we een voormalig primatenonderzoeker in ons midden en daar steken we heel wat van op. Bijzonder is dat bijvoorbeeld Withandgibbons in zowel lichte als donkere kleuren beschikbaar zijn, maar bij deze soort duidt dit een verschil in geslachten: mannetjes zijn zwart, vrouwtjes geelblond. We wandelen vanaf het hoofdkwartier richting het zuiden. De eerste barbets, spechten en bulbuls worden gezien. Waarnemingen van Blossom-headed Parakeet, Ashy Minivet en Great Myna blijken achteraf de enige van de reis.

Dag 3 – 20 maart 2023 Cát Tiên

Figuur 3. Mannetje Banded Kingfisher.

Figuur 4. Dusky Broadbill (Toy Janssen).

Figuur 5. Collared Falconet, (René Lieverse).

Figuur 6. Kijken naar een Banded Kingfisher.

Met de eerste middag, drie volle dagen en een ochtend op dag vijf, hebben we opgeteld vier dagen om Cát Tiên leeg te vogelen. Die heb je met zo veel diversiteit ook wel nodig. Een prettige bijkomstigheid is dat het veel rust geeft om zoveel nachten op dezelfde plek te verblijven. Langs de oostrand van het gebied loopt een tientallen kilometers lange weg. Een legertruck van het nationaal park brengt ons vanaf het hoofdkwartier naar bospaden die langs die weg liggen. Wat een luxe, de vorige keer dat ik er was heb ik die stukken gefietst en gelopen! In de ochtend verkennen we de brede Heaven Rapid's trail. We starten met de (verrassend enige) Yellow-bellied Warbler. Al snel lopen we aan tegen de grootste wenssoort van Ad: Banded Kingfisher. Ad 'spaart' alle ijsvogels van de wereld, en 'moet' deze ondersoort nog (op Borneo zien ze er heel anders uit). De vogel zit hoog in de boom, maar laat zich met de telescoop goed zien. Het is een voorbode voor een productieve wandeling met spectaculaire soorten. De eerste broadbill van de reis is de moeilijkste: het enige paartje Dusky van de vakantie laat zich mooi zien, kort daarna gevolgd door een paartje Banded. Ook Blue-bearded Bee-eater laat zich mooi zien.

De prijssoort Blue-rumped Pitta laat zich goed horen maar niet zien en de lastige Pale-headed Woodpecker, die zich graag verstopt in dichte bamboe-opstanden, staat alleen wat flitsen toe. Op de terugweg lopen we tegen het geweldige minivalkje Collared Falconet aan, ook al de enige van de reis. Ook zien de we eerste bijna-endemische Grey-faced Tit-babbler. Op de terugweg missen we Vera die bij het fotograferen van vlinders had gemist dat wij omgekeerd waren en teruggelopen. Gelukkig hebben de telefoons bereik en kunnen we haar ophalen met de truck, die tegen lunchtijd weer op ons staat te wachten aan het begin van de trail. Na de lunch en een middagslaapje gaan we te voet op pad vanuit het hoofdkwartier. Het is heet, ondanks het late vertrek, en daardoor stil in het bos. René en Koert zagen ze al diverse momenten dat de groep niet bij elkaar was, maar nu zien we eindelijk allemaal een paartje Black-and-Red Broadbill, hier de algemeenste soort uit deze familie. De gewilde Blue-rumped en Bar-bellied Pitta roepen langs de Lagerstroemia trail, maar weigeren in beeld te verschijnen. Aan het einde van de middag haken enkelen van ons af, maar de fanatiekelingen doen een tweede poging op de trail. Dat zorgt zowel op de heen- als terugweg voor een waarneming van (dezelfde) Blue-rumped Pitta. Zeker eentje in het rijtje *most wanted* voor de reis! Pitta's zijn koningen in het zich verstoppen op de bosbodem, maar deze vogel blijft in de avondschemer even open en bloot op het pad zitten. Tijdens het avondeten, met vele schalen met verschillende gerechten, vliegt een Great Eared Nightjar over de rivier waar we uitzicht op hebben.

Dag 4 – 21 maart 2023 Cát Tiên

Vandaag maken we een stevige wandeling. We worden 12 km van het hoofdkwartier door de truck afgezet bij de trail naar Crocodile Lake, vijf kilometer enkele reis. Maar eerst vogelen we langs de weg. Het eerste wat we zien is een troep Black-shanked Doucs, bijzonder gekleurde, bedreigde primaten. We zijn spannend dichtbij een roepende Germain's Peacock-pheasant als er een scootertje (wat anders in Vietnam!) voorbij komt. De Bar-bellied Pitta even verderop werkt beter mee. Na wat moeite en voor sommigen pas in tweede instantie (op de terugweg) ziet iedereen deze hallucinant gekleurde Houdini van de bosbodem. Pale-headed Woodpecker biedt een herkansing en al is het niet makkelijk om 'm zittend in beeld te krijgen, we zien de vogel in elk geval allemaal minimaal in de vlucht. Een Black-and-red Broadbill zit op een over de weg hangende tak, maar een roepende Blue-rumped Pitta werkt niet zo goed mee, mede vanwege meerdere scooters die voorbij tuffen. Tijd dus voor de trail! Daar tekenen zich de contouren van een ongewenst ritueel-in-de-maak verder af: we horen wederom Germain's Peacock-pheasant, maar het lukt maar niet om 'm te zien. Een mannetje Siberian Blue Robin en de eerste Orange-breasted Trogon geven de wandeling letterlijk

kleur, een vrouwtje Violet Cuckoo zit boven ons hoofd, en we horen Banded Kingfisher en Banded Broadbill, maar verder is rustig in het snel opwarmende landschap. De lokale ondersoort van de Black Giant Squirrel – een onvoorstelbaar grote eekhoorn – is hier helemaal niet zo *black*, hij is eerder blond. Dan bereiken we ons doel: Crocodile Lake, een schitterend meer, een open gebied in een verder dicht bos.

Figuur 7. Crocodile Lake, Cát Tiên.

Het meer biedt weer heel nieuwe vogels, die via *board walks* vanaf verschillende locaties te bekijken zijn. Het gaat hier hard met de soortenlijst en veel waarnemingen zijn uniek voor de reis. De ralachtige steltlopers Bronze-winged Jacana (ook die spaart Ad), groepjes van de eendachtige minigansjes Cotton Pygmy Goose, de spuuglelijke, maar wel imposante ooievaarachtige Lesser Adjutant, die eruit ziet als een doodgraver. Tientallen vlinders van een hele reeks soorten kleuren de oevers. En is die vlek in de verte nu een Lesser Fish Eagle, of toch een tak? Toy, Maartje en Chris ondernemen voor een paar euro een boottochtje over het meer en melden een Lesser Fish Eagle, terwijl vanaf de kant een Grey-headed wordt gezien. Verwarring alom. Een Visarend zorgt voor minder discussie. Er is hier ook een simpel restaurant, waar we lunchen met noodlesoep en een koud drankje. Een Plaintive Cuckoo laat zich mooi zien, clichématig zoals het een koekoek betaamt met een rups in de bek, maar de meest bijzondere soort is de door Toy ontdekte Asian Golden Weaver. Die zijn sowieso niet algemeen, maar het is ook nog eens een populaire kooivogel – en in Vietnam wordt helaas ongelooflijk veel weggevangen, zelfs in beschermde gebieden. Het is de eerste in zeven (!) jaar voor Minh – en die is een half jaar per jaar aan het gidsen, dus dat zegt wat over deze waarneming. We relaxen nog wat (sommigen van ons, ik noem geen namen, wagen zich aan een *power nap* in een hangmat) en gaan dan op de weg terug. Het is bloedheet en de activiteit is laag, maar het cadeautje van de middag is dat we uit het niets een mannetje Bar-bellied Pitta over de bodem zien hoppen. Maar ook de blauwkoppige hagedis kan de meeste van ons wel bekoren – zeker Frans. Pas recentelijk is duidelijk dat deze soort een andere is dan die in de rest van Zuidoost Azië. Vooralsnog is *Calotes bachae* alleen bekend uit Cát Tiên en nota bene *stadsparken* in Hò Chí Minh (!). De truck haalt ons weer op. We vogelen later op de middag rond het hoofdkwartier. We zien Black-and-buff Woodpecker en Square-tailed Drongo-cuckoo, maar de Red-necked Keelback – een dodelijk giftig slangetje, dat echter zelden mensen bijt – is het hoogtepunt. We plakken er onze eerste avondsessie aan vast. Rond de avondschemer komen de enorme Great Eared Nightjars los, het lijken haast wel kiekendieven in de vlucht. Hun bijzondere, langgerekte, uit twee tonen bestaande fluitroep is op verschillende plekken te horen. Kort daarna beginnen de Large-tailed Nightjars. Minh heeft eerder deze winter Spot-bellied Eagle Owl gezien en dat willen wij natuurlijk ook! We horen er twee roepen, soms best dichtbij, maar meer dan een flits zit er niet in: ze vliegen telkens buiten het zicht. Evengoed bijzonder om ze zo dichtbij te horen. Op de terugweg zien we een civetkat, waarschijnlijk Common Palm Civet. Het hele gebied ligt overigens bezaaid met uitwerpselen van civetkatten, ze moeten hier erg algemeen zijn. De stappenteller geeft aan het einde van de dag 22 km aan. Een deel van de groep vindt dat we wel een biertje verdiend hebben. Of twee. Of drie. Die avond is er taart als toetje: Minh blijkt jarig en de truckchauffeurs hebben een taart voor hem geregeld waar ook van mogen eten.

Figuur 8. Vogelen vanaf de board walks bij Crocodile Lake, Cát Tiên (Le Quy Minh).

Dag 5 – 22 maart 2023 Cát Tiên

De laatste volle dag in het gebied is aangebroken. En wat voor een dag! We pakken vandaag de hoofdweg vanaf het hoofdkwartier en dat blijkt een goede keuze. Chestnut-winged (uit hetzelfde geslacht als Kuifkoekoek) en Indian Cuckoo vullen de gestaag groeiende koekoekenlijst verder aan (eindscore: negen soorten). Liefst drie babblers voegen we toe aan het vakantietotaal: Abbot's, Buff-breasted en Scaly-crowned. Een Raddes Boszanger is uniek voor de reis, net als de spectaculaire White-bellied Woodpecker die overvliegt (type Zwarte Specht maar dan met witte buik). Een Banded Kingfisher laat zich mooi zien boven de weg, maar het hoogtepunt is misschien wel het paartje Siamese Fireback: schaarse, niet heel wijd verspreide bosfazanten waarvan het mannetje eruit ziet alsof hij een kungfumaster is, met een rood masker en een staartje op het achterhoofd. Bar-bellied en Blue-rumped Pitta worden als vaker alleen gehoord, Forest Wagtail is alleen voor beide reisleiders weggelegd. In totaal zien we liefst vier Orange-breasted Trogons. Een ander hoogtepunt is zonder meer de scherp door Minh opgemerkte Koningscobra die op meters hoogte in de bamboe ligt, tot grote paniek van allerlei zangvogels. Na de lunch en wat rust is het tijd om relaxt te vogelen, in een ander landschap: met de open truck rijden we door de graslanden die ook in het park liggen. Al snel hebben we onze doelsoort te pakken: de bedreigde Green Peafowl, oftewel de Groene Pauw, voor de meesten in de groep hun eerste wilde pauw. Het open landschap biedt meer, zoals een Chinese Francolin die zich mooi laat zien en verschillende Sambars (een grote hertensoort). Hier zien we de enige Green Imperial Pigeons (dankzij een oplettende Toy) en Pied Bushchats van de reis. De fanatiekelingen in de groep doen nog een avondrode. Drie kilometer van het hoofdkwartier worden Angeline, Maartje, Koert, René en de twee reisleiders afgezet bij de Uncle Dong *trail*. De anderen zien het niet zitten om het stuk weer terug te lopen, of vinden het sowieso wel mooi geweest. De beloning voor de doorzetter is groot: kort na het invallen van het duister hebben we een Blyth's frogmouth in de lichtbundel van onze lampen! Verwacht geen beeldvullende foto's, want zó hard waren de doorzetter nou ook weer niet: de camera's en zware lenzen waren achtergebleven wegens 'teveel gesleep na een lange dag'. Maar de waarneming is er niet minder om, de mentale foto's zijn gemaakt. Op de terugweg volgt een tweede beloning als er een Jungle Cat op de weg zit – een wilde directe verwant van onze huiskat die in Vietnam bepaald niet algemeen zijn.

Figuur 9. Paartje Siamese Fireback, Cát Tiên, 22 maart 2023 (Chris Droogh)

Figuur 10. Een Koningscobra was één van de vele hoogtepunten van deze dag.

Dag 6 – 23 maart 2023 Cát Tiên – Di Linh

De laatste ochtend hebben we nog een appeltje te schillen met de peacock-pheasant. En de meeste van ons lusten ook nog wel een pitta. We regelen toegang tot schuilhutten die hier staan. Ad en Vera kiezen ervoor om zelf te vogelen, de rest gaat eerst naar de *pitta hide*. Al moeten we nog even wachten, omdat de nogal ongeïnteresseerd verantwoordelijke zich verslapen heeft. Hij krijgt flink op zijn falie van een meerdere. Eenmaal geïnstalleerd verschijnen er Northern Treeshrews en een enkele Northern Slender-tailed Treeshrew (beide geen eekhoorns, maar behorend tot de meest primitieve zoogdieren die er bestaan, leren we van Angeline), er is een Siberian Blue Robin, maar dan komt er een vrouwtje Bar-bellied Pitta tevoorschijn! Al snel volgt het mannetje. Wat zijn ze ongelooflijk goed te zien!

Figuur 11. Wachten op de Germain's Peacock-pheasant in de schuilhut, Cát Tiên, 23 maart 2023.

We haasten ons naar de fazantenhut (we worden heel luxe gebracht door een truck). Ook hier weer treeshrews en Indochinese Ground Squirrels, Siberian Blue Robins en wat algemere soorten. Plots lopen twee Green-legged Partridges de arena in, een soort die we meermaals gehoord hadden, maar die nog niet door iedereen was gezien. Een Greater Coucal laat zich mooi zien en dan... eindelijk! Een Germain's Peacock-pheasant laat zich kort, maar geweldig zien. Het lijkt in het boek een beetje saai, donkergrijs ding, maar er zitten onvoorstelbaar fraaie blauwe 'ogen' ('ocelli') op de bovenzijde en de staart. Bingo! De ironie wil dat Minh en Ad er samen ook (eindelijk) eentje vinden tijdens hun wandeling. We zien onze enige Puff-throated Babbler en na diverse hoorwaarnemingen, *zien* we tijdens de wandeling terug eindelijk White-crested Laughingthrush. Om 9.30 staan we klaar bij het pontje terug naar de bewoonde wereld, en rond 10.00 gaan we op weg naar het heuvelland van Di Linh. Cát Tiên is goed voor ons geweest. We lunchen in ons luxe hotel, waar we tot verdriet van sommigen maar één nacht blijven. Het ligt in het landelijke gebied, met akkertjes en rijstvelden, en met uitzicht over een dal. Om ons heen zitten soorten als Plain-backed Sparrow, White-shouldered Starling en Chestnut-capped Babbler.

Figuur 12. De bijna-endemische Germain's Peacock-pheasant (die nog nét ook in Cambodja voorkomt) werd regelmatig gehoord, maar zien bleek lastig. Een schuilhut bracht uitkomst, Cát Tiên, 23 maart 2023.

Figuur 13. Mannetje Bar-bellied Pitta

Figuur 14. Vrouwtje Bar-bellied Pitta (Toy Janssen)

Figuur 15. Green-legged Partridges

Figuur 16. Indochinese Ground-squirrel (voorground) en Northern Treeshrew (achtergrond).

In de middag rijden we naar het nabijgelegen Di Linh, een heuvelbos langs de weg dat ze vergeten zijn te kappen. Onderweg maken we een tussenstop op een vuilnisbelt (incl. asbest) voor de recentelijk van Brown afgesplitte, bijna endemische Annam Prinia. Zonder succes. De avifauna op Di Linh is totaal anders dan in Cat Tien. Grote aantallen Germain's Swiftlet vliegen voorbij, een steekproef van Toy en mij levert geëxtrapoleerd ca. 1500 vogels per uur op. Af en toe zitten er Silver-backed Needletails, House Swifts en Asian House Martins tussen. We zien en horen de eerste Indochinese (Annam) Barbets. We vogelen langs de weg, af en toe gehinderd door het verkeer. Voorbij racende Pin-tailed en Wedge-tailed Green Pigeons zijn maar voor enkelen van ons weggelegd. De altijd geliefde, kleurrijke Long-tailed Broadbill is een welkome aanvulling op de soortenlijst, enkele Black-chinned Yuhina's blijken achteraf exclusief voor de reis, maar het hoogtepunt is de bijna-endemische Black-headed Parrotbill. Daarvan zou nog maar één andere zichtwaarneming volgen. De laatste waarneming van betekenis is een nestbouwend paartje Silver-breasted Broadbill, waarmee we de lijst van alle vijf de mogelijke broadbills compleet maken!

Figuur 17. Nestbouwend vrouwtje Silver-breasted Broadbill. Mannetjes van deze soort hebben geen zilver lijntje in de nek. We Zagen alle vijf de in Vietnam voorkomende broadbills.

Dag 7 – 24 maart Di Linh – Đà Lạt

We starten de ochtend met een goede bak koffie, en we verhogen ons cholesterolgehalte met het ei dat in Vietnam standaard bij het ontbijt geserveerd wordt. We rijden terug richting de pas, maar eerst proberen we nogmaals de prinia. Weer tevergeefs. Zowel een opgejaagde levende als een dood gevonden Large-tailed Nightjar zijn de hoogtepunten. Bij Di Linh blijkt het rustig. Het is hard werken, al zien we een paar mooie flocks met onder andere het miniatuurspechtje Speckled Piculet, White-bellied Erpornis en een Long-tailed Broadbill. Maroon Oriole is hier niet zeldzaam. Met de algemene, maar niet minder fraaie regio-endeem Necklaced en even later de enige (minder fraaie) Red-vented Barbets van de reis (ook al een regio-endeem) vinken we alle zeven barbetsoorten af die Zuid-Vietnam rijk is. Maar laughingthrushes zijn nergens te vinden. Dit zijn echte prijsvogels voor de treurig levendige kooivogelindustrie. De zeer lokale endemische Orange-breasted Laughingthrush – formeel niet eens bedreigd – is ten tijde van onze reis nog door helemaal niemand in het land waargenomen, ook niet door lokale vogelaars. Ook van andere *laughers* is geen enkel spoor. Minh en ik zoeken ons scheel naar een roepende Collared Owlet. Angeline brengt uiteindelijk redding: hoog in een den laat dit mini-uiltje zich uitstekend zien. De eerste twee Vietnamese Cutia's, een mannetje White-throated Rock-thrush en de lokale endemische ondersoorten van Black-throated en Mrs. Gould's Sunbird, Orange-bellied Leafbird (een mogelijke split) en Black-throated (Grey-Crowned; soms als aparte soort

beschouwd) Tit vrolijken de boel op, net als de eerste Blue-winged Minla's. Die hebben hier helemaal geen 'blue wings'. En ook geen blauwe staart en blauwe pet zoals gewoonlijk is. Wel hebben ze een lichte in plaats van de normaliter donkere iris. Een totaal andere vogel dus, die dan ook een eigen naam heeft: Plain Minla. Na een heerlijke lunch met hele kippen uit de oven verplaatsen we naar Đà Lạt, de *arabica*-koffieregio van het land (elders wordt vooral het als kwalitatief minder bestempelde *robusta* verbouwd). Het is even wennen om opeens in de stad te slapen. De middagsessie is rond Ho Tuyen Lam, een stuwmeer ten zuiden van Đà Lạt. Plain Minla's laten zich goed zien (algemeen hier), en we zien onze eerste soort die echt alleen maar in Vietnam voorkomt: vier Vietnamese Greenfinches. Verrassend genoeg zijn twee Kruisbekken (deze ondersoort wordt Vietnamese Crossbill genoemd) de enige van de reis. De Dalat Bush Warbler geeft niet thuis, maar in het bos zingt alweer de tweede 'echte' endem: de sterk bedreigde en karakteristieke Grey-crowned Crocias. Tijdens het zoeken zien we de eerste Large Niltava. De fanatiek zingende crocias maakt het ons niet makkelijk in de kruin van de boom, maar laat zich uiteindelijk zien. Een uitstekend begin van onze tijd in Đà Lạt! Ook hier mogen we vier nachten verblijven, wat veel rust geeft in het programma – terwijl we die tijd ook echt nodig hebben voor alle specialiteiten. Het prima restaurant waar we de komende dagen zowel lunchen als dineren zit een paar deuren verder vanaf het hotel. De keuze is reuze: van Vietnamese tot westerse gerechten. Degenen die de rijst of noedels even beu zijn, trakteren zichzelf of een spaghetti bolognese of de instant hit van struisvogelbiefstuk met patat.

Dag 8 – 25 maart Đà Lạt

Zoals het ritueel voorschrijft, ontbijten we om 5.30 en vertrekken we om 6.00 – alleen de laatste ochtend wijken we daar vanaf. Het is weekend, dus Minh en ik puzzelen op een programma waarbij we niet worden overlopen door dagjesmensen. We kiezen voor Mt. Bidoup, dat 45 minuten van Đà Lạt ligt. Daar is het rustig. We stuiten alleen op een ander onvoorzien probleem: een voormalige gravelzijweg door het bos is geasfalteerd. Er staat een hek voor. De nieuwe weg is betaald door een houtkapbedrijf. Ondanks dat de weg ook door de beschermdede delen van een nationaal park voert, mogen we van de bewaker de weg niet betreden, een nogal opgewonden standje. Hij staat naar ons te schreeuwen omdat wij – nog vóór het hek – op het begin van de weg staan. Stel je voor dat die weg slijt van onze wandelschoenen! Om 'm op de kast te jagen, werp ik nog een handkusje naar de schreeuwende man toe als we onverrichter zake afdruipten. Kinderachtig, maar wel effectief. Dit is wel balen, want een zijweg vogelt toch veel lekkerder dan de hoofdweg, waar toch af en toe verkeer langskomt. En dit kost ons zeker meer verborgen levende soorten. We vermaken ons evengoed met de endemische ondersoorten van Long-tailed (Annam) Minivet en White-browed (Dalat) Shrike-babbler (tot voor kort als aparte soort beschouwd).

Figuur 18. Vogelen langs de weg bij Mt. Bidoup, nadat ons toegang tot een zijweg is ontzegd.

Ook hier zitten Vietnamese Greenfinches, maar het hoogtepunt van de ochtend is een paartje bedreigde endem Collared Laughingthrush – al kost het erg veel moeite om ze te zien te krijgen, en lukt niet iedereen dat. Drie van ons besluiten in de middag de stad te verkennen, de rest gaat terug richting Ho Tuyen Lam. Er zitten vanmiddag veel flocks, met Kloss's Leaf Warblers, Black-throated Tits, Chestnut-vented Nuthatches etc. Plots duikt er een cadeautje op: een mannetje van de prachtig gekleurde Mugimaki Flycatcher. Minh vertelt dat in de dennen vaak Grey Nightjars roesten. Dit keer gaat Toy er met de prijs vandoor: hij vindt een slapende vogel op een tak (een dag later blijkt de vogel iets verplaatst). Dalat Bush Warbler geeft wederom niet thuis op de stake-out, maar de eerste twee White-cheeked Laughingthrushes steken wel de weg over. Even later zitten we in een fantastische avondsessie. Ik tel minimaal zes Grey en drie Large-tailed Nightjars, één van de twee Oriental Scops

Owls laat zich geweldig zien, maar vooral een Collared Scops Owl geeft een show weg, op slechts een paar meter.

Figuur 19. Collared Scops Owl bij Ho Tuyen Lam, Đà Lat (Toy Janssen)

Figuur 20. Oriental Scops Owl bij Ho Tuyen Lam, Đà Lat (Toy Janssen)

Dag 9 – 26 maart 2023

Dà Lat

Figuur 21. De bedreigde endem Grey-crowned Crocias bij Ho Tuyen Lam, Đà Lat.

Figuur 22. Yellow-billed Nuthatch, die een beperkte verspreiding heeft in Vietnam, Laos en Hainan (China).

Vandaag pakken we de westzijde van Ho Tuyen Lam. Eerst vogelen we langs de weg. Voor we het weten hebben we een geweldige waarneming van een paartje Grey-crowned Crocias, die we veel beter zien dan eergisteren. Nauwelijks bekomen van zoveel geluk laat een groepje White-cheeked Laughingthrushes zich goed zien. Twee Vietnamese Cutia's vechten om onze aandacht, maar in de verte zit ook een Black-headed Parrotbill. Dichtbij in een den is echter ook een Orange-headed Thrush van de lokale ondersoort te bewonderen. We komen de spreekwoordelijke ogen tekort. Als we richting een trail lopen, zien we een paartje Bay Woodpecker, een soort die we tot dan alleen gehoord hadden. Op de trail gaat het feest volop door. Er zijn mooie, flinke *flocks*. Veel hebben we eerder al gezien, maar er zijn ook nieuwe soorten, zoals enkele fraaie Yellow-billed Nuthatches – die buiten Vietnam alleen voorkomen in kleine delen van Laos en op het eiland Hainan, China. Er zitten meerdere Yellow-cheeked Tits en twee Red-billed Scimitar-babblers laten zich goed zien. Indochinese Green Magpie laat zich alleen horen, maar de doorzetters die een smal bospaadje aflopen met Minh zien Rufous-backed Sibia (die in Đà Lạt juist een zwarte rug heeft). Kortom: een ochtend van hoogstaande kwaliteit en kwantiteit!

Het contrast met de middag is groot. Dalat Bush Warbler geeft weer niet thuis bij Ho Tuyen Lam, we proberen vergeefs Orange-breasted Laughingthrush te vinden, *flocks* zijn er veel minder. Het hoogtepunt is een Yellow-vented Green Pigeon, al is die alleen voor Minh en Maartje weggelegd (schrijft de auteur dezes tandenknarsend, want nieuw voor de reisleader). De avondsessie is een herhaling van een dag eerder, maar dan zonder zichtwaarneming van de scops owl. Op drie plekken proberen we Hodgson's Frogmouth – maar die heeft er geen zin in. Snel gaan we terug naar het hotel, om tijdens het eten de ochtend te vieren.

Dag 10 – 27 maart 2023

Dà Lạt

De laatste volle vogeldag alweer! En een puike ook. Het is maandag, dus we kunnen 'veilig' naar Mt. Langbian. We parkeren beneden en worden in twee jeeps gepropt, die ons bij de trail afzetten. De vorige keer dat ik hier was stormde en regende het beide dagen, dus ik had nog een appeltje met de berg te schillen. Op verschillende plekken breekt de groep op omdat de wandeling op sommige plekken steil is (zoals vooraf aangekondigd). Die voert door zowel dennen- als loofbos. We starten de dag met twee Slaty-bellied Tesia's. Daarna is het tijd voor de Hume's Treecreeper, een boomkruiper met een aparte zang. Af en toe komt er een *flockje* voorbij met leuke soorten als Vietnamese Cutia. In een zijpad zingt de Spot-throated Babbler de longen uit zijn lijf. Dat zijn echte etters om goed te zien te krijgen, en ondanks een half uur proberen gunt de vogels slechts enkelen van ons een glimp. Maar wat een zanger! Snel daarna zien we twee wederom lastige Collared Laughingthrushes. Een Clicking Shrike-babbler laat zich geweldig zien, net als de enige Grey-chinned Minivet. Wat hoger op de berg worden de *flocks* groter en in twee daarvan zit de Vietnamese endem Black-crowned Fulvetta – één van mijn grote missers de vorige keer. Pygmy Cupwing is maar voor enkelen weggelegd. Angeline, Frans, Maartje, René en ik wagen ons naar de top, een pittig steile klim. Toy blijft achter met Minh in een poging Collared Laughingthrush te fotograferen (dat lukt, met White-tailed Robin en Snowy-

browed Flycatcher als bonus). Onderweg ziet het clubje berggeiten eveneens een Collared 'Laugher', maar ook de endemische ondersoort van de White-browed Shortwing. Op de top volgt de beloning voor de moeite in de vorm van een wijds uitzicht, een Mountain Hawk-eagle en een Black Eagle die minutenlang naast ons tegen de wind in blijft zeilen. We zijn inmiddels al lang weg bij het eerste groepje achterblijvers en sommigen beginnen wat ongerust te sms'en. Ook hier is bereik, dus de geruststelling is snel verstuurd. Na een verlate lunch wordt het middagprogramma verder vertraagd door de eerste echte regen van de reis. Om 15.30 gaan we toch maar richting Ta Nung. Daar is een hoop veranderd. Het was ooit een vallei met wat moestuintjes en een akkertje naast een beboste heuvel. Er was een gammele hut en een houten hekje, op een onverharde weg. Ta Nung is nu veranderd in een.... Tja, een soort ondefinieerbaar circus. Er is een flinke parkeerplaats, nadat we een enorme poort zijn doorgereden. Het regent nog even flink, dus de koffietent die er nu staat is wel welkom (verderop zijn er nog twee). Na de regen zie ik dat de weg verhard is. Er blijkt een soort selfiepark te zijn, waar je foto's kunt maken met de beboste heuvels op de achtergrond. Op plekken waar het lijkt alsof je uit een ei kruipt. Of tussen de hartjes met de tekst *I love you*. Na onze eerste verbazing negeren we de kleurige landschappelijke accessoires en concentreren we ons op het laatste dikke uur vogelen voor het donker. We struikelen haast over de White-cheeked Laughingthrushes, waardoor fotografen als Chris eindelijk eens rustig wat MB's aan deze soort op kunnen schieten. Silver-eared Mesia is een fijne soort, net als de pas tweede Black-headed Sibia (deze endemische ondersoort wordt Spectacled Sibia genoemd). Er zit een Blue-bearded Bee-eater en er zingt een Grey-crowned Crocias, maar we zijn vooral op zoek naar één lastige klant: de bijna endemische Black-hooded Laughingthrush. We proberen het op verschillende plekken. Niks. Na een uur keren we onverrichter zake richting de bus als opeens de zang uit het bos klinkt. Het zal toch niet? Er volgt een spannend kat-en-muisspel, maar dan zit er een vogel opeens helemaal vrij op een liaan. Vijf minuten later volgt een tweede korte, maar kwalitatief prima waarneming. Tussendoor zien we er twee af en toe een stukje vliegen. Hebbes! Wat een heerlijke soort om ons verblijf in Đà Lat mee af te sluiten. Omdat ik deze soort en Black-crowned Fulvetta eerder gemist had, kost dat mij die avond natuurlijk wel een rondje!

Figuur 23. Black-crowned Fulvetta: een endem van Đà Lat en daarmee een trakteursort voor de reisleader (Toy Janssen)

Dag 11 – 28 maart 2023 Đà Lat - Hồ Chí Minh

Over deze dag kunnen we kort zijn: het is de saaiste dag van de reis. We rijden terug van Đà Lat naar Hồ Chí Minh, en maken daarbij één vogelstop: we hebben nog een appeltje te schillen met de Annam Prinia. We rijden nog even verkeerd, maar eenmaal op de plek horen we de vogel al zingen terwijl we nog bezig zijn met uitstappen. Niet iedereen is ondersteboven van dit tamelijk non-descripte bruine vogeltje met lange staart – maar je hebt toch van die bruine vogeltjes nodig om daarna weer van de kleurige te kunnen genieten? Voor mijzelf is het bovendien een nieuwe soort (één van slechts een handjevol deze reis) en daarmee een puik... verjaardagscadeau! Nu was ik dat zelf vergeten, ware het

niet dat ik onderweg op een gebouw het getal van mijn nieuwe leeftijd zag staan – ik was toen al ruim vijf uur wakker. We stoppen nog bij een tempelcomplex met een immens Boeddhabeeld (voor velen het hoogtepunt van de dag), hebben een prima koffiestop en een matige lunch voordat we in de metropool aankomen. Ik drink nog wat biertjes met Minh en zijn goede vriend en baas Richard – de andere auteur van de veldgids die we gebruiken. Je zit niet vaak aan tafel met alle auteurs van zo'n boek! De lunch wordt ruimschoots gecompenseerd door misschien wel de beste avondmaaltijd van de trip, in een luxe restaurant.

Figuur 24. Het spontane bezoek aan een tempel met enorm Boeddhabeeld was een hoogtepunt tijdens de reisdag op 28 maart 2023.

Dag 12 – 29 maart 2023 Hò Chí Minh – Tan Thanh Go Cong

Verrassing! Vandaag vertrekken we om 5.00 in plaats van 6.00. Ontbijten doen we in de bus. Strafpunten voor mij als ik me licht verslaap (en dat doe ik echt nooit!). Om 4.57 schrik ik wakker, om 5.00 hangt Minh aan de lijn om te vragen waar ik blijf en om 5.05 sta ik beneden. De timing voor hoogwater is na anderhalf uur rijden perfect. Bij de monding van de Mekong worden bij hoogwater de steltlopers en sterns richting de kust gedwongen. Daarnaast zitten er nog allerlei soorten in de (gedegradeerde) mangroven en in het cultuurland erachter. Op de laatste ochtend zien we dan ook liefst 34 nieuwe vakantiesoorten. Het is deprimerend om te zien hoeveel rotzooi wij mensen maken. Alle afval uit de rivier spoelt hier aan op de kust. De vloedlijn bestaat uit een meters brede opstapeling troep. Flessen, piepschuim, ik tel op een stuk van 15 meter liefst 21 slippers, de plastic zakken hangen in de mangroventakken en ga zo maar door. De grootste aantallen overwinterende steltlopers op de moddervlakten blijken naar noordelijker streken vertrokken, maar de diversiteit is nog steeds hoog. Koert let goed op terwijl wij in de verte turen en vindt pal naast ons op het strand een paartje White-faced Plover, een soort die pas een jaar of 15 geleden is herontdekt. Andere hoogtepunten zijn Malaysian Plover en welgeteld één Grote Kanoet. We proberen nog even een Far Eastern Curlew te maken van een vrouwtje Wulp met een wel heel lange snavel, maar helaas. De zeldzame Black-tailed Gull zit in een heel verre groep Reuzensterns en speciaal voor Ad is er een nieuwe ondersoort van de Collared Kingfisher. In het cultuurlandschap zien we Freckle-breasted Woodpeckers, Malayan Pied Fantails en het fraaie musje Plain-backed Sparrow. Eindelijk zien we Paddyfield Pipits, en op een draad zit een Asian Green Bee-eater. Vera heeft geduld en blijft achter en wordt daarvoor beloond met een tweede bijeneter.

Figuur 25. Mannetje van de recent (her)ontdekte White-faced Plover, tussen de angespoelde troep op het strand van Go Cong.

Figuur 26. De laatste toevoeging aan de lijst was de wereldwijd bedreigde Nordmann's Greenshank (Toy Janssen).

Als ik ter illustratie het melancholische geluid van de Golden-bellied Gerygone afspreek (de enige vertegenwoordiger in ZO-Azië van deze Australische vogelfamilie), die ik wil zoeken in de mangroven, komt er tot mijn verrassing reactie uit de bomenaanplant. De vogel laat zich geweldig zien. In de mangroven voegen we nog een Bruine Boszanger aan de lijst toe. Toy en ik bijten ons tijdens de laatste blikken over de steltlopers vast in een kandidaat Nordmann's Greenshank, een bedreigde verwant van de Groenpootruiter. De snavel- en pootkleur kunnen door modder niet beoordeeld worden, maar de structuur is overtuigend. Een bijzondere soort om de reis mee te eindigen!

Daarna begint de lange terugreis: eerst terug rijden, waar we bij het vliegveld afscheid nemen van de geluksvogels die de verlenging naar Cambodja hebben geboekt. Daarna wachten op het vliegveld en via Singapore terug naar Amsterdam.

Dag 13 – 30 maart Amsterdam

'Uneventful', zo noemen de Engelsen een dergelijke vlucht. Filmpje, beetje slapen, vervelen, wat lezen en voor je het weet ben je toch plotseling op Schiphol – terwijl het eerder een eeuwigheid leek te duren. Na wat verwarring over de bagageband nemen we afscheid.

Dankwoord

Allereerst dank aan de fijne groep! We hebben mooie dingen gezien, in een goede sfeer waarbij gelachen werd. Ik hoop iedereen terug te zien bij een andere reis. Jan van der Laan bezorgde mij enkele lastig te vinden vogelgeluiden en hij, Teus Luijendijk en Dani Lopez Velasco voorzagen mij vooraf van recente informatie. Maar vooral ook dank aan onze uitstekende én fijne gids Minh!

Figuur 27. Veel dank aan de zeer kundige en aimabele lokale gids Le Quy Minh, coauteur van de uitstekende veldgids van Vietnam.

Vincent van der Spek, Den Haag, april 2023

FOTOBIJLAGEN

Vogels

Green Peafowl (Toy Jansen)

Green-legged Partridge (Toy Janssen)

Germain's Peacock-pheasant (Toy Janssen)

Yellow-billed Nuthatch (Toy Janssen)

White-cheeked Laughingthrush (Toy Janssen)

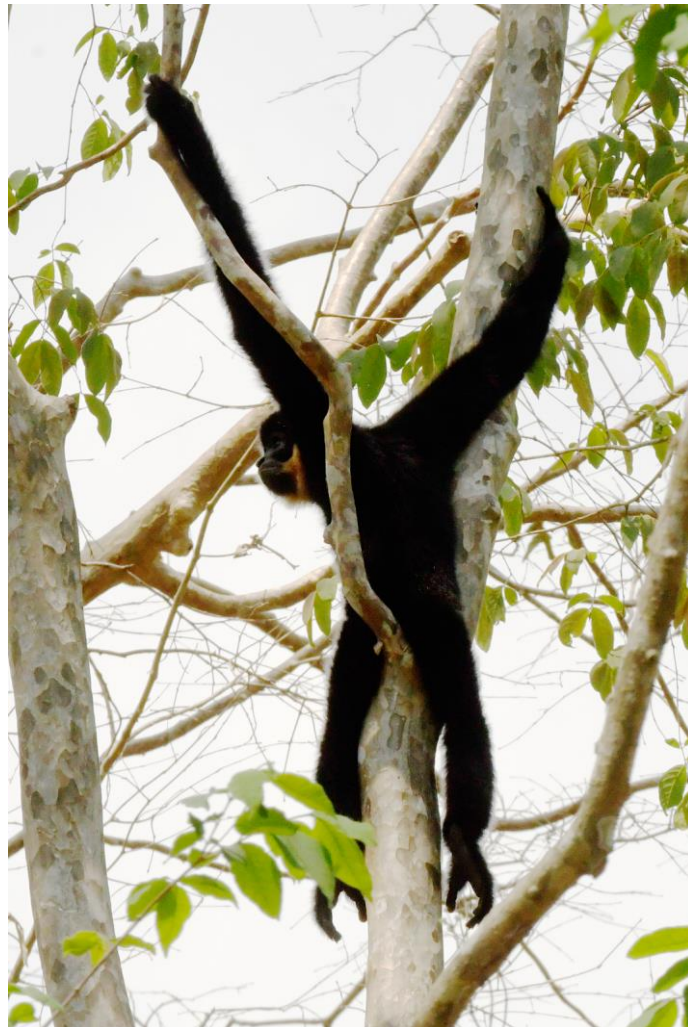

Endemische (onder)soorten van Đà Lạt. Met de klok mee, vanaf linksboven: Rufous-backed ('Black-backed') Sibia (Toy Janssen), Blue-winged ('Plain') Minla, Black-throated ('Grey-crowned') Tit (Toy Janssen), Collared Laughingthrush (Toy Janssen) en White-browed ('Dalat') Shrike-babbler.

Zoogdieren

Mannetje Black-shanked Douc (boven) en mannetje Yellow-cheeked Gibbon (onder)

Reptielen en amfibieën

Met de klok mee, vanaf linksboven: Long-tailed Sun Skink, Moustached Lizard, Brown Tree Frog, Clouded Monitor en Bronze Skink, Cát Tien (Frans Koop, minus Moustached Lizard)

En het belangrijkste

